

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA:
Deák Ferenc-utca 35.

Articoli și corespondențe pentru publicare se trimit redacțiunii.

Concursuri, inserțiuni și taxele de abonament se trimit administrațiunii tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ-ȘCOLĂȘTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an 10 coroane.
Pe jum. an 5 coroane.

Pentru România și străinătate:

Pe un an 14 franci.
Pe jum. an 7 franci.

Telefon pentru oraș și comitat Nr. 266.

La anul nou.

Am vrea să scriem ceva de anul nou și nu ne vine cuvântul ce ar trebui să-l scriem. Toate ni se învâlmășesc în creeri ca o ceață haotică.

Dacă privim îndărapt la anul acum încheiat, vedem strălucind gloria virtuților strămoșești dar și mormântul floarei neamului românesc pe câmpul de războiu și văduve și orfani și case pustii. Dacă privim înainte vedem razele biruinței, dar și jertfele ce ne mai așteaptă.

Cum? religia cu a ei doctrină de pace pe pământ și bunăvoință între oameni și-a trăit traiul? Și pacea eternă a fost numai fantazia unor visători idealisti? A rămas haina doctrină de războiu despre bestialitatea firei omenești biruitoare?

Nu și-a trăit religiunea traiul, nu e o fantazie pacea, iar doctrina războiului e numai o ispravă olică, care de nou și-a înfipt ghiarele în sufletul omului ca să-l sfășie.

Cultura noastră ispititoare a suprimat cultura religioasă, pe un moment, dar nu a nimicuit-o. Nădejdea noastră în renașterea culturii religioase din acest războiu este punctul fix pe care ne întemeiem doctrina noastră, că pacea eternă este o realitate care are să vie mai timpuriu ori mai târziu, dar are să vie.

Suntem datori a face aceasta mărturisire de credință în fața oscilărilor produse de fenomenele războaelor.

Ne-a surprins războiul nepregătiți sufletește, să nu ne surprindă și pacea tot așa, ca să nu ni-se întâmple ceva mai rău.

Pentru ostașii țării anul nou este un nou an de luptă a morții, pentru noi, ostașii lui Hristos, un nou an de pregătire sufletească pentru lupta vieții.

Cetisem într'o carte despre un viteaz soldat. Când a plecat la războiu a fost omul lui D-zeu. Din războiu scrie deja cu deliciu nevastei, că câți dușmani a ucis. Nevasta se sparie de blândul ei bărbat de odinioară. Ii scrie, îngrozită, că și-a pierdut sufletul și-l va pedepsi Dumnezeu, cum îi dictă credința ei creștină. Vine apoi bărbatul încărcat de decorații de vitejie, dar nu mai e omul cel vechiu, blând, bun și muncitor. S'a făcut din el un leneș, bețivan și bătăuș, ce l'a

dus la ruină morală și materială și pe el și familia lui.

Câți nu vor veni așa și din ai nostri? Și câte alte tragedii familiare nu se vor ivi în urma războiului. Impedimentele pastorale se vor sporii. În măsura acestei sporiri va trebui să sporească și zelul pastoral, ca să înfrunte greutatea urmate de războiu.

Trebuie să curățim calea celor ce vor veni acasă spre viață creștinească mai elevată decât mai nainte. Nici atunci când am ajunge acele zile de fericire a înălțării sufletești n'am justifică războiul, ci prevedința divină care nu ne-a lăsat să perim nici de sabie și foc.

Suntem atât de puțini încât și făcătorilor de rele să le iertăm și să-i aducem în curtea casei Dumnezeului nostru. Fie anul acesta nu numai anul împăcării popoarelor, ci și anul împăcării sufletelor înstrăinate unele de altele în greul luptei de existență. Fă doamne din anul acesta anul renoirii noastre sufletești. Amin.

Nr. 12349/1915.

Ioan,

din îndurarea lui Dumnezeu arhiepiscop al bisericii ortodoxe române din Transilvania și mitropolit al Românilor grece-orientali din Ungaria și Transilvania.

Iubitului cler și popor din arhidieceza noastră transilvană, dar și îndurare dela Dumnezeu Tatăl și Domnul nostru Isus Hristos.*)

Când ajunge omul creștin și cugetător vre-o zi mare și însemnată, în bucuria sufletului său mai întâi mulțamește lui Dumnezeu pentru ajungerea acelei zile, apoi gândindu-se cearecă a afla cauzele și motivele, cari dau însemnătatea acelei zile.

Din darul lui Dumnezeu ajungând și noi iarăși ziua cea mare și însemnată a Nașterii Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos, pe

*) Fiind deja încheiat Nrul nostru de Crăciun la sosirea pastorală a I. P. S. D. Metropolit o dăm cu iubirea fiască în acest număr.

care mulți dintre rudeniile, prietini și cunoștii noștri n'au ajuns-o, urmând unei mari dorinți a inimei mele am venit și astădată cu sufletul meu între voi, iubiților mei fii sufletești, nu numai să mă bucur și eu împreună cu voi, precum se bucură toți adevărații părinți cu fiii lor la asemenea zile mari, dar și pentru a vă aminti, pe scurt, unele cauze și motive, cari dau așa mare însemnătate Nașterii Domnului.

În cercetările mele prin sfintele scripturi, după acele cauze și motive, am aflat iubiților, că după ce prea bunul Dumnezeu a făcut lumea aceasta mare și frumoasă, cu toate bunurile ei, în urmă a mai făcut și pe om, ca cea mai aleasă ființă dintre toate făpturile sale, binecuvântându-l cu suflet nemuritor, din suflarea sa cea d-zeească, cu minte înțelegătoare și cu voie slobodă, ca să stăpânească pământul cu toate bunurile lui, precum însuși zise: *creșteți și vă înmulțiți și stăpâniți pământul și a deveni bine și ferice.*

Durere însă, că omul curând după facerea lui a păcătuit greu înaintea lui Dumnezeu, păcat care întru atâta a întunecat mintea lui și întru atâta l-a înstrăinat de Dumnezeu, încât oamenii mai ales după înmulțirea lor, în lumea mare, nu mai cunoșteau pe adevăratul Dumnezeu, nici nu i-se mai închinau lui, ci la soare, lună și stele, și la alte făpturi nefnuflețite, prin cari toate și alte asemenea și-a pierdut fericirea cea dintâiu, mai atrăgându-și și osânda cea vecinică.

Văzând prea bunul Dumnezeu aceea soarte tristă și dureroasă a oamenilor, s'a îndurat a o schimba iarăși în bine și fericire. Și așa, când a sosit plinirea vremii, a trimis în lume chiar pe unul născut fiul său, Domnul nostru Isus Hristos, întrupat dela Duhul sfânt și din pururea fecioara Maria făcându-se om, să învețe pe oameni cunoștința adevăratului Dumnezeu, să-i mântuie de osânda păcatului și a osândeii cei vecinice și să le deschidă iarăși calea la fericirea cea dintâiu, pentruca așa să devină iarăși fii și moștenitori ai darurilor lui Dumnezeu, precum ne spune aceeași și sfântul Apostol zicând: *de acum nu mai sunteți robi, ci fii și moștenitori ai darurilor lui Dumnezeu.*

Iată deci iubiților însemnătatea cea mare a Nașterii Domnului; iată pentru ce a strigat îngerul lui Dumnezeu către păstorii din jurul Vifleemului, unde s'a născut Domnul: *iată vestesc vouă bucurie mare, că s'a născut vouă astăzi mântuitor, Hristos Domnul.*

Iată pentru ce s'au bucurat de Nașterea Domnului nu numai oamenii de pe pământ, dar și îngerii din ceriu, cântând: *mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace și între oameni bunăvoire.*

Iată pentru ce au alergat și craii dela răsărit cu daruri la închinăciunea Domnului. Iată de ce ne bucurăm și noi de Nașterea Domnului, tineri și bătrâni, bogați și săraci, fără osebite. Știu și simțesc și eu, că de astădată bucuria noastră de Nașterea Domnului este tare turburată, din cauza crâncenului războiu mondial, de aproape un an și jumătate deslănțuit și asupra noastră, și mă rog și eu lui Dumnezeu, din tot sufletul meu, pentru încetarea lui. Cunosc și simțesc și eu jalea și durerea părinților, cari deplâng moartea fiilor lor pe câmpul de luptă. Cunosc și durerile fiilor, cari deplâng moartea părinților lor pe același câmp de luptă, precum și jalea și durerea soțiilor, cari deplâng moartea soților lor; dar am tare convingere, că același prea bun Dumnezeu, care pentru păcatele noastre ne-a certat cu acest războiu, iarăși va mângăia pe toți cei întristați, pe alte cărări ale sale, necuprinse de mintea noastră, mângăind pe părinții, cari deplâng moartea fiilor lor, că la timpul său iarăși îi vor revedea, în fericirea cea vecinică, din cealaltă lume, iar pe cei rămași în viață, îi va binecuvânta cu alte mari daruri, neprevăzute de mintea noastră. De asemenea mai am și acea firmă convingere, că jertfele aduse de vitejii noștri ostași, pentru Tron și Patrie, vor fi deplin răsplătite și neamului nostru, încă și în lumea aceasta.

Dar apoi cea mai mare mângăiere o aflăm și în împrejurarea, că oricât de dureroase ar fi nefericirile războiului, ele tot nu pot paraliza bucuria de Nașterea Domnului, nu numai pentrucă, pecând războiul se extinde numai asupra unei părți din lumea mare, pe atunci bucuria de Nașterea Domnului se extinde asupra întregii lumi creștinești, dar și pentrucă, pe când durerile oamenilor, cauzate de războiu, sunt vremelnice și trecătoare, pe atunci darurile aduse lumii prin Nașterea Domnului sunt vecinice și netrecătoare.

Și într'adevăr, dacă vom considera, că Domnul ne-a mântuit de osânda cea vecinică, făcându-ne iarăși fii și moștenitori ai darurilor lui Dumnezeu, atunci cine s'ar mai îndoi, că bucuria de Nașterea Domnului n'ar fi mai presus de orice nefericiri vremelnice.

Pentruca însă acea bucurie să nu treacă deodată cu aceste sărbători, ci să ne însoțească în toate zilele vieții noastre și să paralizeze orice nefericire vremelnică și trecătoare, este neapărat de lipsă să cultivăm tot mai mult acea putere mare, sădită de însuși D-zeu în sufletul nostru, ce o numim sfânta credință în Dumnezeu prin care și stăm pururea în legătură cu El. Legătură, fără de care nu este nici bine nici fericire între oameni.

Iar pentru a înțelege și mai bine, iubiților, puterea cea mare a acelei sfinte credințe, nu vă

voiu aminti numai ceea ce ne spune sfânta scriptură, că și sfinții numai prin credință *au biruit împărății, au astupat gurile leilor, au stins puterea focului, și au întors taberile contrarilor în fugă, dar vă voi mai aminti ceea ce știți și voi, că tot acea sfântă credință întărește și însuflește și pe iubiții noștri ostași din războiu, să nu se înfricoșeze de bubuitul tunurilor și de șueratul gloanțelor, ci cu primejdia vieții să lupte vitejește contra dușmanului.*

Acea sfântă credință mângăie și întărește pe soții, cari deplâng moartea soților lor, pe orfanii cari deplâng moartea părinților lor, pe bolnavii cari nu se pot tămădui de morbul lor prin nici o iscusință omenească. Și tot ea face pe omul sărac și lipsit să se simtă mai bine și mai fericit decât mulți bogați nemulțumiți cu soarta lor.

Deci dar ce v'ași putea recomanda mai cu folos și la aceasta ocaziune, decât să cultivați tot mai mult în sufletul vostru sfânta credință în Dumnezeu și în unul născut Fiul său, Domnul nostru Isus Hristos, pentru a vă mângăia în durerile voastre, și a vă bucura în zile bune. Să aveți pururea în vedere ceea ce ne spune sfânta scriptură, că credința fără de fapte moartă este, și așa credința voastră să o arătați și prin fapte, căci scris este, *că credința fără de fapte moartă este.* Să o arătați prin cât mai regulata cercetare a bisericii, prin împărtășirea cu sfințele taine, cu buna creștere a fiilor voștri, cu miluirea săracilor, cu ajutorarea bisericilor și școalelor, și prin sprijinirea altor așezăminte de binefacere și prin ferirea de orice fapte rele, osândite și de Dumnezeu și de oameni.

Urmând așa, bucuria de Nașterea Domnului vă va însoți în toate zilele vieții voastre, căci aceea va delătura și va îndulci și nefericirile ce cumva ați întâmpina în această viață, iar după încheierea cursului acestei vieți vă veți învrednici și de fericirea cea vecinică.

Ceea ce dorindu-vă și eu din inimă, și pofindu-vă, ca aceste sfinte sărbători, precum și cele apropiatoare ale anului nou și ale botezului Domnului, să le petreceți în pace, sănătate și mulțumire, cu binecuvântare arhierescă am rămas

Sibiu, la sărbătorile Nașterii Domnului din 1915

Al vostru tuturor

de tot binele voitor:

Ioan Mețianu

Arhiepiscop și Mitropolit.

Din activitatea pastorală.

Intrebare și răspuns.

Domnule Părinte!

Degetele îmi sunt pline cu răni din pricina cusutului neîntrerupt cu care trebuie să-mi câștig pâinea cea de toate zilele, deci ar trebui să vă crucez cu scrisul meu greoi și urt, dar mai ales nu ar fi cu cale, să Vă tulbur seninătatea sufletească cu desvălirea durerilor mele, chiar acum, când D-Voastră ca și toți creștinii vă pregătiți a prăznul în deplină liniște și bucurie sărbătorile mari ce vin. Dar nu pot să mă stăpânesc, simt o arzătoare sete sufletească de a mă adresa către un slugitor al bisericii, doară dânsul, fiind un doctoz sufletec, va putea să verse în inima mea bolnavă puțină liniște și mângăiere. Așa de greu îmi apasă sufletul răutatea lumii acesteia și lupta pentru existență, de adeseori cred, că nu mai este departe sfârșitul vieții mele trudite și totuși grozăvia morții mă întărește din nou, așa că o bunăvreme îmi duc crucea fără nici un murmur. Chiar zilele trecute s'au împlinit 20 de ani dela nașterea mea. Alte fete cu ocaziuni de acestea primesc atâtea daruri dragălașe și felicitări dela părinți, frați, surori și cunoscuți, dar mie în aceasta însemnată zi nu mi-a deschis nimenea ușa să-mi spuie baremi vre-o vorbă pretinească, mângăitoare. Mama a murit, tata omul inteligent și muncitor de altădată, astăzi e o ființă pierdută, sorioarele mele sunt micuțe, eu sunt sărmană părăsită, cine să și vină?! Tristețea și singurătatea mea de totdeauna în ziua aceasta mi-s'au părut și mai amare și mai groaznice. Înaintea casei noastre este un pom, pe semne bolnav la rădăcină, fiindcă în tot anul i-se uscă tot mai multe ramuri așa că încontinuu scade și-i frunza tot mai galbănă. De câteori îl privesc prin fereastră, parecă mi-se înfige un ghimpe în inimă și ochii mi-se umplu pe neștiute de lacrimi, pentru că soarta mea și cea a acestui pom sunt atât de asemănătoare una cu alta.

Simt cum îmi trece tinerețea, la care ar mai putea cineva râvni în lumea noastră atât de setoasă după bogății și mări, fără nici o bucurie, fără nici o speranță. Ziua și noaptea mă tulbură gândul, că ce se va alege din mine și ce va fi cu tata și cu sorioarele mele atunci, când mi-se gâta și ultimul strop de putere. Cine-i va îngriji, cine le va câștiga o bucatică de pâne. Domnule părinte! poate nici nu vă puteți închipui ce înseamnă să fi tinără și plină de viață și totuși să mori încet ca pomul din fereastră, să fi simțitoare și doritoare de o viață nu splendidă, ci numai omenească, ferită de amare mizerii, și totuși să fi silită să duci un trai greu, sec și dur. Cos haine la fete bogate și plâng. Odinioară, de demult, umblam împreună la școală și eram pretine bune, pentru munca și diligența mea eram atât de stimată și iubită de ele deși părinții mei erau niște intelectuali sărmani, dară după ce am crescut cărările noastre s'au despărțit, ele au crescut ca niște flori din fereastră, petrecându-și zilele cu dans, pictură și muzică, eu însă rămânând încetul cu încetul fără nici un sprigin a trebuit să șed tot mai mult la mașina de cusut, devenind tot mai slabă și tot mai palidă. Și gura lumii! Câte vorbe rele am auzit, câte priviri disprețuitoare am suportat, dară nu am zis nimic, ci m'am dus acasă în odăița mea și am plâns mult mult și apoi am îngenunchiat înaintea iconiței Maicei Preciste, rugându-mă Ei din adâncul sufletului meu.

„Maică fecioară și tu ai suferit atâtea pe pământ, Tu ești atâtea de bună și de îndurătoare, deci privește

cu mila și la mine netrebnica ta roabă, eu decând eram micuță și aveam degete moi și fragede, în toată dimineața și în toată seara mă rugam din toată inima mea cătră tine și de eram tristă tu m'ai înveselit, de eram bolnavă Tu m'ai însănătoșat. Ajută-mi și acum, pentru că alta scăpare nu am, tata e nefericit, sorioarele îmi sunt mici și mie mi teamă să nu mă cuprindă vre-o boală groaznică. Maică fecioară atât de milostivă, ajută-mă și nu mă lăsa în ghiarele pierzării, fiindcă eu pururea îți voi fi mulțămitoare și voi duce o viață curată, frumoasă și muncitoare. Maică fecioară îndură-Te spre mine netrebnica ta roabă!"

De câteori îngenunchez înaintea iconiței și mă rog cu lacrimi ferbinți, sufletul mi-se liniștește și se înseninează, dară când mă pun la lucru iarăși și se întâmplă că vremea e frumoasă de ți-se pare că lumea e un raiu, și pe subț fereastra mea trec oamenii fericiți, cari răd și vorbesc și nu sunt așa greu împovorați ca mine, atunci iarăși simt că se ridică furtuna în sufletul meu, ochii încep să-mi lăcrimeze și trebuie să pun înlaturi hainele colegelor mele de odinioară ca să nu le petez cu lacrimi.

Așa mă lovesc la inimă neconținut munca și durerea, dară acum m'am hotărât să pun capăt la cea din urmă, numai un lucru vreau să mai știu.

Vă rog domnule părinte să-mi răspundeți pentru că D-Voastră ca un duhovnic trebuie să știți ce e adevărat pe lume?!

Pot credința și rugăciunile ferbinți să rodească mântuire și în viața aceasta? ori așa este lege și peste oameni ca peste pomi. Priviți numai odată când treceți pe lângă noi cum dintre pomii cari stau înaintea ferestrii noastre doi sunt verzi și frumoși iară al treilea nu e departe de deplina uscaciune.

Ca stimă

N. N.

a D-Voastră parohiană.

Onorată Domnișoară!

Întrebarea D-Voastră nu o pot lăsa la nici un caz fără răspuns, fiindcă e prea venită din inimă și e foarte serioasă. Doară chiar aceasta este chemarea preotului să mângâie și să întărească inima credincioșilor săi din toate puterile sale. Înțeleg și ce este mai mult simt durerea D-Voastră, și vedeți în aceasta afirmațiune a mea se cuprinde primul strop de mângâiere ce vi-l pot oferi. Cine vrea să mângâie nu este ertat să înfrunzeze realitatea, ci să o cuprindă așa cum e. Fără îndoială, viața e aspră și dură, însă nu numai pentru unul, ci pentru toți. Nu are nimeni pe acest pământ, fie bărbat ori femeie, privilegiul, de a fi cruțat de dureri, doară deja strămoșii noștri au folosit zicala că „nemo est beatus ante mortem“. Uitați, onorată domnișoară, eu ca preot în urma chemării mele trebuie să calc pragul multor case și să ascult multe plângeri, dureri și năcazuri. Deci m'am pus și m'am făcut un așa numit „album al durerilor“ unde însemn cu sânguință toate plânsorile și năcazurile ce mi-le mărturisesc oamenii. Vă înșelați deci amarnic, dacă credeți, că durerea D-Voastră e mai mare pe lume și D-Voastră sunteți cea mai nefericită ființă de pe pământ. Frunzăresc în albumul meu și la cutare pagină aflui chiar aceasta plânsoare, numai în alta formă, auzită dela niște oameni, cari nu știu nimica despre sărăcie și mizerie, ci au o înaltă poziție socială și avere destulă. Oameni palizi și mistuiți de boala care vă inspiră D-voastră o așa mare temere, am aflat între oamenii cei bogăți, care au trăit în cele mai splendide împrejurări, și astăzi ei înșiși mărturisesc, că dacă ar

fi fost oameni sărmani ar fi sănătoși și dacă ar fi cu putință să cumpere sănătate dela săraci și-ar da acestora cu cea mai mare bucurie toată averea. Dar oricât ar fi de voluminos albumul meu, el este departe de a cuprinde în sine toată gama durerilor din aceasta lume.

Nu am însemnat în el durerea acelor, cari ispășesc cu trupul și sufletul, întreaga lor viață păcatele părinților, fiind criminali fără voie. Nu poți afla în aceasta carte atât de scumpă mie, urme despre suspinele acelor cari pentru'n moment nefericit au ajuns în întunerecul temnițelor. Mergeți la un orb și întrebați-l, că nu ar fi înclinat să ieie asupra sa toată așa numita D-tale mizerie, dacă bunul D-zeu i-ar deschide ochii și măcar numai pentru vre-o câteva clipe, ca să poată să vadă și el lumea aceasta frumoasă. Vedeți acest vecinic întunec e mai groaznic decât toate suferințele D-tale. Dar ce să zică surzii? Oare ce poate fi mai înspăimântător decât vecinica liniște. Să nu auzi nici un zumzet de albină, nici un cântec de pasere, uici o melodie. Nimic, nimic, numai tăcere adâncă! Așa a-și putea să umplu multe-multe pagini cu exemple de grea suferință, dar D-ta ești o fată cu mult mai inteligentă, decât să am teamă, că nu vei înțelege după aceste puține indicări întregul și grozavul domeniu al suferinței pe pământ.

Ce e de făcut cu suferința, dacă aceasta e inevitabilă în viața aceasta? Răspunsul e scurt. Ea trebuie învinsă cu toate puterile. La atacurile externe ale sorții trebuie să răspundem cu mai energice contraatacuri interne. Știți doară prea bine, că la morburile fizice ce rol esențial joacă puterea de rezistență a trupului, așa e și la boalele sufletești, unde e rezistență acolo e și vindecare. Inima D-Voastră deci nu este ertat să o lăsați să cadă în morb ca rădăcinile pomului pe care îl priviți adesea plângând. Munciți cu măsură și nu mai legați de muncă ca până acum gânduri rele. Cugetați-vă adeseori, că la dreptul vorbind, viața D-Voastră nu e mizerabilă cum credeți, ci chiar e frumoasă și plină de un conținut nobil. Faptul, că dela munca și sănătatea D-Voastră depinde un bătrân și mai mulți minori nu este ertat să vă descurajeze, ci dincontră să vă întărească și să vă deie încredere în puterile D-Voastră. Se poate că colegile D-Voastră dansează, pictează și cântă la pian fără nici o grijă, însă să fiți sigure, că oricât ar fi dănselle de bogate și fericite, vor trebui să deie un tribut de dureri vieții, dacă nu acum, mai târziu, cu siguranță, ca D-Voastră. Durerile de acum, cari cu siguranță vă doboară, nu este ertat să vă distrugă, ci din contră vă trezească toate puterile și toate frumsețile sufletului, răbdarea, blândeța și ce e mai de căpetenie curajul de a înfrunța orice greutate în viața aceasta. Oricât ar fi cineva de isbit de nenorociri trebuie să recunoască, că are la îndemână și puternice mijloace de mângâiere cum sunt: lectura, contemplarea și iubirea naturii. O carte bună și frumoasă, care se poate găsi și în ultimul sat, are puterea de a ne înviora sufletul și a gonii gândurile rele de acolo. Lăsați lucrul la o parte din când în când și vă scâlțați sufletul în atmosfera senină a unei cărți. Știu că aveți o grădiniță cu fel de fel de flori frumoase. Oh câți oameni, cari șed prin orașele prăfuroase și șgomotoase, ar dori să se poată preumbla seara și dimineața prin grădinița aceasta plină de mirezme și de aer curat. Nu simțiți D-Voastră niciodată? sigur că nu simțiți pentru că a-ți fost până acum prea superficială, că ce bine e să șezi și să te odihnești în o așa grădiniță frumoasă după munca grea a zilei și să privești ceriul ce nespuse de frumos e cu miile lui

de stele cari privesc mirate nmbrele felurite fieștecare frumoasă în genul său ce se așază pe pământ. Contemplați și iubiți natura de acum încolo, fiindcă aceasta e cel mai mare doftor:

Cu gura lumii vă sfătuesc să nu vă mai bateți capul de loc, fiindcă fieștecare om lasă să fie mândru pe ce are. Sunt oameni, cari cred, că și cerbii, că din ce au coarne mai mari și mai groase sunt mai frumoși. Și acum am ajuns la cel mai puternic izvor de mângâere. Bunul D-zeu a lăsat pe unii oameni să fie bogăți, iară pe alții sărci. El a dat după placul voii sale, unuia cinci talanți, iară altuia numai unul. Dară tot bunul D-zeu le poartă tuturora de grije. Bunul D-zeu le poartă tuturora de grije. Bunul D-zeu pentru aceea v'a dat o soarte așa de grea, ca prin suferinți să vă facă sufletul cât se poate mai frumos, vorba aceea, în foc să lămurește aurul. Nu vă fie frică, oricât ar fi lumea aceasta de nesățioasă, un suflet frumos își are și el valoarea sa. De câteori nu se întâmplă, că merge omul în pădure cu pomi înalți și frumoși, însă de-odată simte un miros plăcut de viorea și așa fără să știe unde e floricea aceasta, pornește înainte și când a găsit-o să bucură și în bucuria acestei viorele nepretențioase uită de pădurea întreagă. Credeți și vă rugați deci mai departe la iconița Maicei Preciste și fiți siguri că frumseța sufletului D-Voastră va trebui să străbată din odăița aceea unde azi e muncă și grije la vre-o inimă iubitoare de frumseță și curățenie sufletească.

Dacă voiți să biruiți suferința, aveți credință deplină și voință de fier. De câteori priviți pomii din fața casei D-Voastră aduceți-vă aminte, că cei doi pomi verzi și frumoși închipuiesc pe oamenii cu voință tare și dornici de viață și de luptă, iară cel ce este pe uscate înseamnă pe omul fără curaj și fără voință.

Cu stimă
N. N.
paroh.

Vorbe înțelepte.

Omul.

Ben Soma a zis: Cât a trebuit primii oameni să se trudească până au putut ajunge la o bucată de pâne. Ei au trebuit singuri să are să samene, să cosească, să polonească, să triere, să cearnă, să macine să frământă și să coacă și apoi deabea au putut mânca pâne. Eu însă primesc pâne și alte minunate bucate, cât și beuturi fără multă osteneală. Cât au trebuit oamenii cei dintâi să se năcăjească ca să alcătuiască o haină. Ei au trebuit singuri să tundă să nălbească să curețe să toarcă se țese să coloreze, să croiască și să coase. Eu însă aflu haine gata numai trebuie să mă îmbrac.

(Talmud).

Cine e înțelept? — Acela care învață dela tot omul ceva.

Cine e tare? — Acela care se învinge pe sine însuși.

Cine e bogat? — Acela care să mulțamește cu ce are.

Cine e vrednic de cinste? — Acela care cinstește oamenii.

Nu privi la sticlă ci la conținutul ei!

(Din Talmud).

Invidia, inbuibarea și mândria scurtează viața omului.

(Din Talmud).

Moartea.

○ vulpe voia să între odată într'o vie, dar nu putea, fiindcă aceasta eră încunjurată de un zid înalt. Numai o singură spărtură se află în zidul acesta, dar vulpea eră cu mult mai groasă decât se poată intra. Ce a făcut deci vulpea vicleană? S'a pus și a fometat trei zile și a devenit așa de slabă încât a încăput prin spărtură în vie. Ah, deci s'a pus la struguri și a mâncat după plăcere. Dar nevoie mare, când a voit să iese iarăși afară nu putea penrucă pântecile îi eră prea plin așa, că a trebuit iarăși să fometeze trei zile ca să poată eși afară. Dupăce a fost iarăși vulpea la larg s'a întors și a strigat: O vie, vie ce frumoasă ești tu și rodirile tale! dar ah slabă am intrat în tine și slabă a trebuit să ies din tine. Așa e și lumea. Gol am eșit din matrice și gol trebuie să mor.

(Talmud).

Cine locuește împreună cu un schiop, învață și el să schiopăteze.

(Plutarh).

Socrates fiind vătămat de un impertinent a zis:

— Voiți ca dacă m'a călcat un măgar și eu să-l calc înapoi?

*

Înainte de toate părinții să nu păcătuiască, ci dânșii să-și îplinească totdeauna datorința, ca faptele lor să servească ca niște oglinzi fiilor și așa să se poată abține de la vorbe și fapte rușinoase acestia.

(Plutarh).

Voi ești să fi bun?! atunci crede în primul rând că ești rău.

(Epictet).

Dacă un medic numai prescrie nici un medicament, atunci bolnavilor li năcaz pe el, și cred că medicul nu mai leagă nici o speranță de ei. Oare de ce nu purcedem și noi în asemenea fel cu filosofii și de ce nu credem, ca dacă aceștia nu ne mai dau nici un sfat, ne țin de perduți spiritualmente.

(Epictet).

Nu sărăcia produce durere, ci dorința, nu bogăția te scapă de temere ci cumpănirea cuminte. Dacă ți-o însusești pe aceasta din urmă, atunci nu vei dori bogăția și nici nu vei blăstămă sărăcia.

(Epictet).

Voi ești să ai o viață fără durere, atunci socotește toate nefericirile ca dejă trecute.

(Epictet).

Sf. Ioan Gură-de-aur zice: Medicul merită laudă nunumai atunci, când își poartă bolnavii prin grădini frumoase, prin băi răcoritoare și când îi conduce la mese copioase ci și atunci când îi lasă să fomezze și să insetozeze când îi expulzează în odaie ori pat, când le răpește lumina soarelui, când taie și arde și dă medicini amare, penrucă el în ambele cazuri voește să vindece. Nu e lucru netrebnic să protestăm contra lui Dumnezeu când procede cu noi în asemenea fel?!

(Keppler, Leidenschule).

Ce scrășnești?! a întrebat un sculptor din Atena, blocul de marmoră, din care să sileă să cioplească o statuă pentru Parthenon. „Scrășnesc a zis blocul de marmoră, penrucă tu dai în mine fără milă, nu vezi sfărâmurile mele ce acopăr pământul?“ Oh nebunule! a răspuns artistul nu poți tu înțelege că nu ai putea ocupa locul de onoare din templu și nu ai fi în

stare să înălțuești privirea posterității, dacă eu nu te-aș preface dintr'un bloc într'o statuă.

(*Kepler, Leidenschule.*)

Unde este multă înțelepciune, acolo este și multă scârbă.

(*Ecclesiastul.*)

Rădem de alții și ne plângem pe noi.

(*Münch.*)

Unii oameni se dau de închiși, fiindcă sunt deșerti.

(*Münch.*)

În simțirea și expresia durerii se aseamănă oamenii mai mult unul cu altul decât în manifestarea bucuriei. Reginele și lucrătoarele simple plâng la fel

Münch.

Exercițiile de cugetare și vorbire în conformitate cu principiile școlii active.

De *Iosif Stanca* învățător.

(Urmare)

25. *Fluturile.*

Pe stradă sunt o mulțime de fluturi. Ei sunt albi. Sboară în toate părțile în bătaia soarelui. Ei se joacă prin aer. Aleargă unul după altul. O grămadă din ei s'au așezat la un loc mlăștinos. De acolo sug ceva sucuri nutritoare. Umblă în dreapta și în stânga. Ei umblă încet fiindcă au picioare mici și slabe. Ei pot să sboare mai bine. Cățiva copii trec pe stradă. Fluturii îi observă. Incep a clătina din aripi și sboară mai departe.

Pe câmp cresc o mulțime de flori. Fluturii sboară din floare în floare. Ei caută ceva de mâncare. Din flori ei trag sucuri nutritoare. Un copil cu o pălărie în mână. Se pitulește și cât ai bate în palme se aruncă cu pălăria asupra fluturului. Fluturile e sub pălărie. Vără încet mâna ca să nu iasă. El prinde și-l ține strâns în mână. Fluturile să sbate ca să scape. Copilul îl ține strâns și mai tare. Praful de pe aripi se ia pe mână. Aripile dela un timp se frâng. Bietul flutare rămâne fără aripi. Nu mai are acum nici o formă, nici o culoare, nici o frumusețe. Toate aceste le-au răpit dela el copilul fără inimă. Fluturii e bine să fie stărpiți, dar nu e ertat să-i chinuim.

Teme de executat:

Lucrul manual: Un fluture din lut pe stativă.

Desemn: Un fluture cu aquarele.

Limba română: Cei trei fluturași.

CAP. III.

Toamna.

26. *Vânatul.*

Vânătorul ese la vânat. Ia traista de vânat în grumaz și pușca pe umăr. Ese afară în curte acolo îl așteaptă Hero. Se învârte voios în jurul lui. Chelăește și bate voios din coadă. Deabia așteaptă ca să plece.

Vânătorul merge agale peste poeni și peste ponoare. Hero e cu mult înaintea lui. Dintr'un tufiș trezește un urechiat. La început gata-gata să-l ajungă. Apoi se depărtează tot mai mult. Când fuge la vale e gata să se dea peste cap. El are picioarele dinapoi mai lungi, decât cele dinainte. Hero e meșter în urmărirea. Îl încunjură pe departe și-l aduce cătră vânător.

Epurele nu știe acum ce să facă. E încurcat. Stă pe loc. Pe când voește să facă o întorsătură, vânătorul îl ochește. Poc! resună prelung — și bietul

urechiat se restoarnă la pământ. Hero sare acum voios în jurul vânătorului. Vânătorul se grăbește, îl ia și-l aruncă pe umeri.

Teme de executat:

Lucrul manual: Un epure pe stativă din lut.

Desemn: Un câne de vânat, o pușcă.

Limba română: Vânătorul.

27. *Pisica.*

E la amiază. În odaie e cald. Pisica se simte obosită. Se urcă pe sobă. Acolo e o haină. Se așează pe ea. Se ghemuește; Coada o duce în jurul corpului; Închide ochii și adoarme.

S'a săturat de somn. Se scoală, se întinde, se așează și sforăie. Se linge și-și aduce în ordine părul. Ea acum se spală și se peaptănă. Părul ei acum e lins și curat.

Pisica ese în camera de bucate. Acolo într'un perete e o gaură de șoareci. Se pune la pândă. Se aude un șgomot înalt. Șoarecele se pregătește să iasă de pe gaură. Pisica se pitulează la pământ, întinde capul înainte, cu picioarele dinapoi, se proptește și stă gata ca să sară. Șoarecele nu știe că pisica îl așteaptă! Când vrea să iasă, zărește pisica. Vrea iute să se întoarcă în gaură, când sare pisica asupra lui. Ghiarale sunt scoase din teacă, ochii scilipesc cu putere, stă ghemuită, coada încordată în sus pe când cu ghiarale-i ascuțite ține strâns șoarecele.

Pisica aleargă prin curte. În gură are un șoarece. Șoarecele e amorțit de dureri. L-a strâns prea tare în dinți, încât iau pârăit oasele. Îl pune pe un moment la pământ. Șoarecele începe să umble, vrea să scape. Pisica îl urmărește mereu. Când s'a depărtat binișor de pisică, sare asupra lui și-l înhață de nou până moare. Dela un timp îl duce la pisici. Aceștea încă se joacă cu el. Pisica se așează acum în curte. Șede liniștită și toarce.

Teme de executat:

Lucrul manual: un șoarece din lut.

Desemn: O pisică.

28. *Cum prinde vulpea găinile.*

Pe coasta unui deal din apropierea satului e o gaură mare. E cuibul unei jupăneșe-vulpi. De un timp încoaci nu mai are astâmpăr. Aleargă necontent în dreapta și în stânga. Decâteori se reîntoarce acasă are ceva în gură. Jur-impjur de gaură o mulțime de pene și fulgi de paseri de sigur are pui mici.

Prin livezi earba e mare până în brau. Găinile ies la vânat. La moment se împrăștie prin livadă. Una aleargă grăbită după vr'un gândac, alta după vr'un fluture. O puică sare sus după o lăcuste. Cocosul se căsnește cu un cărăbuș. Îl ciocănește cu ciocu-i puternic făcându-l bucățele mici. Chiamă găinile la sine...

O găină s'a depărtat de celelalte. Jupuneasa vulpe a și ochit-o. Se apropie tip-til după câte un tufiș. A ajuns pe câmp, se tărăște acum încet pe pânțele până la găină. Când e de tot aproape face o săritură sprintenă și o prinde cu ghiarele-i ascuțite. O ia în gură și se cam mai duce.

Teme de executat:

Lucrul manual: O găină pe stativă din lut.

Desemn: O vulpe.

29. *Peștii.*

La domnul învățător am văzut într'o sticlă niște pești. Între ei vre-o cățiva aurii. Acum ia adus în școală să nii arate mai bine. Își deschid și închid mereu gura și urechile își mișcă mereu înotătoarele

și coada. Ei înnoată în apă. Se par din ce în ce mai mari. Sticla li mărește.

Peștii acum au flămânzit. Domnul învățător le aduce de mâncare. Le aruncă nutremântul în sticlă. Acesta stă deasupra apei. Peștii îl observă dar nu-l iau, se tem că văd alăția ochi ațanțiți la ei. Se retrag mai la o parte. Peștii se aruncă asupra bucăților de nutremânt. Aleargă cu ele spre fund și le îmbucă.

Peștii sar într'una din apă și se lasă spre fund. Nu le-a fost de mult apa împropătată. Nu au aer deajuns, nu le mai place în ea. Aceasta o observă învățătorul. Ia sticla cu peștii și o duce în bucătărie. Îi deșertează într'un lighean curat. Într'alt vas aduce apă proaspătă și curată din fântână. O probează. Aceasta e prea rece. Ia apă din vasul de pe cuptor. O introduce în apă dela fântână. O probează de nou. Are aceeași căldură (temperatură) ca și aceea în care au fost peștii*. În apa astfel probată îi așează acum.

Teme de executat:

Lucrul manual: Un pește din lut.

(Va urmă).

CRONICA.

De anul nou. Dorim mângăierea păcii cetitorilor nostri.

Crăciunul în Arad. În ajun s'a ținut seara de Crăciun soldaților răniți din Seminar. Părintele R. Ciorogariu a rostit o cuvântare și apoi s'au distribuit darurile de Crăciun. La celelalte două spitale a cuvântat părintele Moise Bordoș. În ziua de Crăciun a pontificat P. S. D. Episcop Ioan I. Papp serviciul divin, rostind pastorală în biserica ticsită de soldați de ai nostri și ruși precum și de credincioșii nostri din loc. În ziua a doua a pontificat serviciul divin părintele protosinzel R. Ciorogariu, predicând despre cultura creștină, unica capabilă de a susține pacea în suflete. P. S. S. a avut la masă și în ziua primă și în a doua pe fruntașii vieții noastre din Arad.

Concurse.

Pe baza ordinului Venerabilului Consistor ort. rom. din Oradea-mare de sub Nr. 2817/B 1915 să scrie concurs nou pentru îndeplinirea postului de paroh în comuna parohială **Soimuș-Petreasa**, protopresbiteratul Beiuș, cu termen de alegere pe ziua de (Trei Ierarhi) **30 ianuarie v. 1916.**

Emolumentele sunt:

1. Casă parohială cu intravilanul și apartinențele.
2. Pământul parohial 12 holde arător.
3. Bir preoțesc, câte jumătate măsură cucuruz sfărîmat pela fiecare casă din Petreasă.
4. Stolele îndatinat.
5. Intregirea dela stat.

Parohia e de clasa III. Dările de pe pământul parohial e dator a le solvi alesul, care va și catehiza în școala din loc, fără alta remunerațiune.

Recurenții la aceasta parohie, își vor înainta rugarea, instruită, conform normelor în vigoare și adre-

* Apa în care așezăm peștii nu este ertat să fie nici mai rece nici mai caldă, decât cea de mai nainte. Dacă facem contrarul, aceștia mor.

sată comitetului parohial, oficiului protopopesc concert, iar cu observarea § lui 33 din regulamentul parohial, se vor prezenta în vre-o duminică ori sârbătoare la s. biserică din S. Petreasă pentru a-și arăta desteritatea în cântări și rituale.

Pentru comitetul parohial.

Moise Popoviciu adm. ppsc.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant dela școala confesională gr.-or. rom. din **Căprioara** (Kaprévár) tractul Lipovei, se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Bis. și Școala“.

Emolumentele sunt:

1. În bani gata 820 coroane.
2. 2 jughere pământ fanaț în valoare de 180 cor.
3. Locuință cu grădină.
4. Spese de conferință 20 cor.
5. Scripturistică 10 cor.
5. Intregirea salariului învățătoresc în conformitate cu art. de lege XVI. din 1913 se va cere dela stat.

De încălzirea și curățirea internă a locuinței învățătoresci se va îngriji însuș învățătorul, iar de curățirea externă și de a salei de învățământ, comuna bisericască.

Alesul învățător este îndatorat să conducă strana, să instrueze școlarii în cântările bisericesti, să-i conducă și supravegheze la sf. biserică în duminică, sârbători și alte funcțiuni liturgice fără alta remunerațiune.

Reflectanții sunt poftiți să-și înainteze recursurile lor în termenul concursual P. On. Oficiu protopopesc din Lipova (Lippa) adresate comitetului parohial din Căprioara și ajustate cu următoarele documente originale:

a) extras de botez din matricula bis. și de naștere din matricula civilă, b) diplomă de învățător, c) atestat de apartinență (illetőségi bizonyítvány) dela antistia comunei natale, d) declarație privitor la serviciul militar ori nu, — având a se prezenta sub durata concursului în vre-o duminică ori sârbătoare în sf. biserică din loc spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Dat în ședința comitetului parohial din Căprioara ținută la 24 iulie (6 august) 1915.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu protopopul tractual *Fabricin Manuila* inspector școlar.

—□—

3—3

E sub tipar și apare în 2—3 zile

CALENDARUL DIECEZAN

pe anul 1916 ediția II.

== Cu numeroase ilustrațiuni. ==

Pretul per exemplar 50 fileri. — Se poate comandă dela

Librăria Diecezană Arad

Strada Deák Ferenc Nr. 35.

Librăria Diecezană

Arad, Strada Deák Ferencz N-rul 35

Mare depozit în ornate recvizite bisericesti și anume:

Ornate (odăjdii) în cele mai variate execuțiuni după ritul bisericeii ort. române dela . . .	50—1000 cor.
Potire de aur, argint, bronz aurit, sau argintat dela	36— 200 cor.
Potire de sticlă	— 100 cor.
Cruci pentru altare, pentru funcțiuni, din tot soiul de metal și lemn dela	4— 100 cor.
Cădelnițe de bronz și argint dela	20— 100 cor.
Candele de argint dela	— 100 cor.
Disc cu stea de bronz și aur, dela	— 50 cor.
Litier argint china	130 cor.
Cutie pentru mir și pentru cuminecătura celor bolnavi, din argint, cu prețul de	34 cor.
Icoane pictate pe pânză în diferite colori și mărimi, dela	8— 100 cor.
Prăznicare pe lemn ori tinichea	
Evangelie cu litere latine și cirile legată mai simplu dela 24—40 cor., în legătură catifea	100— 130 cor.
Apostol, Octoichul cel mare, Ceaslov, Cazanla, Molitvelnic cu litere latine sau cirile și cu toate celelalte necesare bisericilor noastre.	

◆ La dorință servim la moment cu informațiuni și deslușiri mai detaliate. ◆

Serviciu prompt. ≡ Prețuri moderate. ≡ Nr. telefonului 266.